

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Lakiesityksen tavoitteena on uudistaa ammatillisen koulutuksen toiminnan ohjausta esittämällä monivuotisen kokeilun toteuttamisesta. Enintään 40 kokeiluun valittavalle koulutuksenjärjestäjälle ehdotetaan annettavaksi oikeus järjestää lähes kaikkia ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen kuuluvia tutkintoja. Kokeiluluvan saavat koulutuksenjärjestäjät saisivat järjestää vapaasti myös työvoimakoulutusta ja englanninkielistä koulutusta. Muut koulutuksenjärjestäjät jatkaisivat toimintaansa nykyisten järjestämislupiansa mukaisesti. Kokeilu kestäisi vuoden 2033 loppuun asti.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmään suuria muutoksia. Rahoitusmallin kertoimia ehdotetaan vähennettäväksi ja rahoituksen määräytymisperusteita muutettaisiin. Rahoitusmalli korostaisi tuloksellisuutta. Rahoitusmalli heikentää ns. jatkuvan oppimisen rahoitusta ja jatkuvan oppimisen opiskelijamäärään esitetään enimmäismäärää. Oppivelvollisten osalta opiskelijamäärää ei säädeltäisi. Esitys tulisi heikentämään noin 60 koulutuksenjärjestäjän rahoitusta ja kasvattamaan noin 70 koulutuksenjärjestäjän rahoitusta. Esitys tulisi heikentämään 14 koulutuksenjärjestäjän rahoitusta yli 10 %. Esitys tulisi heikentämään ammatti- ja erikoisammattitutkintojen rahoitusta. Esityksessä ei ole huomioitu eikä edes laskettu rahoituslain muutoksen alakohtaisia vaikutuksia. Esitys tulisi johtamaan luonnonvara-alan koulutuksen rahoituksen merkittävään heikentymiseen. Esityksen tarkkoja alakohtaisia vaikutuksia ei pysty julkisuuteen annetuilla tiedoilla laskemaan eikä Opetus- ja kulttuuriministeriö ole niitä julkaissut. Alan kouluttajat ovat arvioineet luonnonvara-alan rahoituksen heikkenevän 20-27 %. Esitys tulisi johtamaan luonnonvara-alan koulutilojen toimintaedellytysten loppumiseen ja luonnonvara-alan koulutuksen laajaan alasajoon tai muuttamiseen pelkään teoriaopetukseen. Esitys on hallitusohjelman tavoitteiden vastainen vaarantaessaan huoltovarmuuden tärkeimmän osa-alueen eli kotimaisen ruuantuotannon toimintaedellytykset.

Esityksessä ehdotetaan, että oppimisen tuen järjestelmää uudistettaisiin. Opiskelijan oikeutta oppimisen tukeen matalan kynnyksen periaatteella korostetaan. Lakiesityksessä kerrotaan, että opiskelijan oikeutta erityiseen tukeen vahvistetaan. Rahoituslain muutoksessa ehdotetaan kuitenkin, että erityisopetusta ei enää huomioitaisi rahoituskertoimena. Eli erityisopiskelijasta saatava lisärahoitus poistuisi. Tämä tulee johtamaan erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden aseman heikentymiseen. Ammatillisten oppilaitosten pienryhmät tulevat tappiollisiksi ja ne todennäköisesti lopetetaan. Erityisopiskelijat integroidaan yleisopetukseen, joka tulee lisäämään erityisopiskelijoiden opintojen keskeytyksiä. Lisäksi opettajien työkuormaa kasvatetaan entisestään opiskelijaryhmien heterogeenisuuden kasvaessa.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

-

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

-

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Simola Tom
Pargas stad - Kaupunginjohtaja Stadsdirektören